

Titel: BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Jens Holt (1944-11-08)

Citation: "BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Jens Holt (1944-11-08)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_024-shoot-workidacc-1992_0005_024_Holt_1350.pdf (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Louis Hjelmslev og hans kreds,

Jens Holt,

sbsl^aljb JeU

tt

JENS HOLT docent, dr. phll. Orenacvej S5- Aarhus

den 8.november 1944.

Kære Hjelmslev, #9eraITVTSTSI I .tettof me

“isv ne msbsTfs

5tnxn

X .t 0 -ve + i ! •

-blot H9 -9;lof »ngrnmsc -9-lbfi 5V i'/. '

Tak for dit brev av 2/11. Det var pænt av dig at svare mig Sa hurtigt. Jeg tænkte slet ikke på at du ovenpå disputat- serne havde det romanske professorat at tumle med. Og sa skal du vel selv i konkurrencekomitéen. Ja, det var naturligvis en alvorlig begivenhed for universitetet tirsdag den 7. Om jeg kan fortælle mere end I véd iforvejen, er nu ikke let at vide. Kærmere referat av begivenhederne findes vel'kun i den lokale presse. Luftangrebet kom virkelig som lyn fra en klar himmel. Vi var netop ovre på Kommunehospi- talets børneafdeling for at indlægge Lene til undersøgelse hos Bent Andersen (hun skal av med sin bronchitis), da vi hørte signalet for alarmtils- t and, kort efter h rte vi flyvere som åbenbart fløj lavt, og omtrent i det samme ser jeg ud av vin- duet (børneafdelingen ligger i bygningen allerøverst oppe) og konstaterer den første bombeexplosion. vi hørte braget, jeg kunde se bombens virkning, der lignede virkningen av en stor sten der kastes i meget mudret vand, jeg siger i det samme til min kone: Det er kollegierne. Let har vist været koil.4 som fik den første bombe,der var en fuldtræffer, så tyede vi i kæld- ren, hvorfra vi hørte de tre andre omgange. Man kunde høre at bomberne faldt i serier. Da selve bombenedkastningen var holdt op, vovede vi os op for at kigge og så at det brændte i det store auditorium til den nye hovedbygning. Da avblæsningen kom, gik vi strax op til universitetet, da jeg vilde redde mit manu- skript til de' hittitiske oversættelser, som lå i Kleinhans. Vi blev først standset, da der la blindgængere rundtom på ter- rænet, gik sa over til Lunds, Grete gik for at konstatere hvor- dan det var gået med Klaus og Karen Margrete, som havde v~ret o alene hjemme med vores unge pige. jeg trængte sa alligevel ind i den gamle hovedbygning og reddede mit manuskript og min shri- vemaskine. Der så jo ikke så godt ud derinde. En av de sidste bomber var faldet og sprængt c.l m. fra det store vindue i hovdd- bygningen ud mod kollegierne, og luftrykket og bombesplinter

2

havde raseret hele forholden, de store d«re hang og dinglede, o alle døre i stueetagen stod pa de mærkeligste steder, kor at komme ind i Kleinhans måtte jeg flytte to d*re. Det flød med glasskår, inde i Kleinhans var en reel styrtet sammen, en ventil var dumpet ned. Kontoret, der lå lige skrat for den explodere- de hombe, var helt raseret, et sprængstykke havde slået hul i muren og var faret videre op gennem loftet. I lærerværelset var der ligeledes hul i muren. Alle glasdøre i bygningen var "delagt og naturligvis så godt som alle ruder. Unsdag tog vi fat pa oprydningen, ler er heldigvis ikke sket st 'rre skader pa Kleinhansbiblioteket, heller ikke i humanistisk handbibliotek len nye hovedbygning har faet 4 fuldtræffere, den ene av dem gik ned ved den østlige sidetrappe, og inde under det store au- ditorium havde arkitekter og arbejdere s^gt ly, 9 arbejdere blev dr«5»bt, ved et mirakel blev arkitekt C.F,Møller reddet med en ribbens- og lungeskade, lesuden blev kollegiernes marketender- ske, som efter at tyskerne tog dem, flyttede over i den nye ho- vedbygning, dræbt, le øvrige dræbte er folk der har været i kollegierne (hvor mange av dem der har været fanger, vides ikke,) Kollegium 4 og 5, hvor det tyske politi holdt til, er prakli&k taget jævnet med jorden, desuden er kollegium 1 ramt av en fuld- .træffer. Tyskerne avleverede i søndags kollegierne til koile- giebestyrelsen, le andre fuldtræffere i den nye hovedbygning faldt i den lille ydifløj over mod kollegierne som fortsætter langfl^jen, den fløj er jævnet med jorden; den anden ramte midtgavlen mod ringgaden, hvor flere etager er styrtet sammen, og den tredje slog hul i aulaens mur lige ved den store vandre- ha}, den exploderede inde i aulaen, hvis mure dog star (jeg ve' lægger en lille skizzej. Ingen av universitetets lærere, funk- tionærer eller studenter er kommet noget alvorligt til. lahi, Afzelius, Stender, fuldm.Jørgensen var i bygningen (den gamle;, men havde s"gt ly i bunkers. Oprydningsarbejdet er i gang. De ldsrevne døre er sat i, vinduerne dækkes dels med glas, dels med andre materialer. Der er vist faldet et halirt hundrede bomber, net var en uhyggelig oplevelse. Vi kan ikke være i den gamle bygning,i alle tilfælde ikke i den første tid. Humlum har rømmet Blatts hus, som dog ikke fik så megen skade som det først sa ud til. Tegnestuen der lå lige ved siden av, blev udsløttet av en fuldtræffer. Men det var jo en

| |

trøst at kollegierne 4 og 5 blev værst ramt. Nu er man på

3

2. jagt efter lokaler. Kontoret er flyttet ind i Blatts hus og er i funktion. Det er altså hvad jeg kan fortælle, om der er så meget nyt for jer, véd jeg ikke. De-* vil jo forsinke den nye hovedbygningens fuldførelse ikke så lidt. Tak for dine oplysninger. Det betyder en klaring at et tema o kan bestå av en konsonant. M.h.t. de russiske præp. kunde man måske også gå en anden vej, nemlig, som Stender har foreslået mig, at katalysere til S£, ko osv. ud fra tilfælde som so mne, P o sovsem, og formen reduceres så til s, k osv., når der ikke føl- ger dobbeltkons. efter. Det ev ganske klart at den franske artikel og objektsmorfemet må tilhøre hver sin kategori, når de indgår i forskellige pa- radigmer: 1) le-du-nul. 2) il-le-lui. Jeg har selv været inde på tanken om en homonymi, som altså skal defineres som et ens- artet udtryk, der svarer til forskelligt indhold, som påvises o ved deres forskellige funktioner. En homonymi foreligger også i dansk hann sang og hans sang. Og sådanne/ homonymer spiller jo en stor rolle i pleræi ikken, fransk loue, der dels indgår i paradigmerne loue- reprocher og loue-vendre-acheter. For- holdet med il skal vel forstås således at nominativsmorfemet er dirigeret av verbets tema, og personmorfemet i il dirigerer verbets personmorfem. I anledning av mine undersøgelser har jeg spekuleret over om man kan undvære begrebet ord. Jeg inclrømmer at man kan godt lave en pleremik uden dette begreb, idet man blot opererer med pleremer. Men man kan vist alligevel ikke helt undvære dette begreb i lingvistikken (eller glossematikken). Der er visse styrelsesforhold som er ejendommelige for det man almindeligvis kalder ord, nemlig valget av det el1er det morfemudtryk. Til domin- er udtrykket for gen.sing.-I, men til consul- udtrykkes de samme morfemer med -is. Disse styrelses^yfor1 old er av en enden art end dem man ellers omtaler. Men kan'ordet' så være o et kenematisk begreb? Eller det er måske muligt bag ved de- kinationerne at finde tilsvarende indholdsstørrelser? Jeg har vanskeligt ved at komme bort fra min tidligere omtalte opfattel- se, at ordet er det mindste flyttelige størrelse. Dette gælder O også, selvom man regner den franske artikel som morfem, idet den- nes plads er dikteret av temaet. Det vil interessere mig at

4

høre hvordan du vil forklare de nævnte styrelsesforhold mellem tema og karakteristik. Siger man et tema med sin karakteristik, har man så ikke netop begrebet ord? Sidste torsdag holdt jeg vedlagte foredrag i Arbejdernes Oplys- ningsforbund i Kerteminde, i morgen skal jeg holde det samme foredrag i Nykøbing Mors. o Jeg håber at I begge befinder jer vel. Eet er jo ikke rart at være i Kbh. for tiden. 'Min broder Paul er blevet ført til Tysk- land i nærheden av Hamborg. En enkelt glædelig méddelelse har i'eg til dig, nemlig at finansministeriet er gået med til med den nye finanslov at omdanne docenturet i sammen ling.sprvsk. til et professorat. Mange venlige hilsener fra os begge til din kone og dig selv. Din hengivne